C/2025/350

20.1.2025

**COMUNICARE A COMISIEI**

# Orientări referitoare la încheierea programelor operaționale adoptate pentru a beneficia de asistență din partea Fondului de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (2014-2020)

(C/2025/350)

Programele operaționale din cadrul Fondului de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane pentru perioada de programare cuprinsă între 1 ianuarie 2014 și 31 decembrie 2020, inclusiv cele care beneficiază de REACT-EU, trebuie să fie încheiate la timp și în mod eficient. Pentru acest lucru, sunt necesare orientări cu privire la modul de încheiere a programelor respective în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului ([1]) și cu actele juridice cu domeniu de aplicare general adoptate pe baza acestuia.

Orientările țin seama de criza fără precedent provocată de pandemia de COVID-19 în 2020 și 2021, precum și de impactul acesteia asupra punerii în aplicare a programelor.

Orientările au scopul de a ajuta statele membre în procesul de încheiere, explicând cum se desfășoară acesta. Ele includ informații despre: decontarea financiară a angajamentelor bugetare restante ale UE prin plata către statul membru a oricărui sold final din cadrul unui program, dezangajarea sau recuperarea sumelor plătite în mod necuvenit de către Comisia Europeană statului membru și/sau dezangajarea oricărui sold final.

Sistemul de examinare și acceptare anuală a conturilor a simplificat în mod semnificativ procedura de încheiere. Prin urmare, încheierea programelor ar trebui să se bazeze numai pe documentele referitoare la ultimul an contabil și pe raportul anual de punere în aplicare final sau cel mai recent.

**DECLARAȚIE DE DECLINARE A RESPONSABILITĂȚII:**

*„Prezentul document de lucru este elaborat de Comisie. Pe baza legislației UE aplicabile, prezentul document oferă orientări tehnice colegilor și organismelor implicate în încheierea Fondului de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane. Prezentele orientări nu aduc atingere interpretării Curții de Justiție și a Tribunalului.*

## Cuprins

*Pagina*

1. PRINCIPII GENERALE ..... 3
2. POSIBILITATEA ÎNCHEIERII ANTICIPATE ..... 3
3. TERMENUL DE MODIFICARE A PROGRAMELOR ..... 3
4. GESTIUNEA FINANCIARĂ ..... 3
   - 4.1. Dezangajarea ..... 3
   - 4.2. Verificarea conturilor aferente prefinanțării ..... 4
   - 4.3. Calcularea soldului final ..... 4
   - 4.4. Suprarezervarea ..... 4
5. RAPORTAREA CU PRIVIRE LA PUNEREA ÎN APLICARE LA ÎNCHEIERE ..... 5
6. NEREGULI ..... 6
   - 6.1. Tratamentul neregulilor în ultimul an contabil ..... 6
   - 6.2. Sume care urmează să fie recuperate și sume nerecuperabile ..... 6

([1]) Regulamentul (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 privindFondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (JO L 72, 12.3.2014, p. 1).

6.3. Riscul apariției unor nereguli care să conducă la efectuarea unor controale suplimentare de către autoritățile programului cu privire la cheltuielile deja declarate Comisiei ..... 7
7. DEPUNEREA DOCUMENTELOR DE ÎNCHEIERE ..... 7
7.1. Termenul de depunere a documentelor de încheiere ..... 7
7.2. Modificarea documentelor de încheiere după termenul de depunere a acestora ..... 7
7.3. Disponibilitatea documentelor ..... 8
8. CONȚINUTUL DOCUMENTELOR DE ÎNCHEIERE ..... 8
8.1. Raportul final de punere în aplicare ..... 8
8.2. Conturi ..... 8
8.3. Declarația de gestiune și rezumatul anual ..... 8
8.4. Opinia de audit și raportul de control ..... 8
9. PLATA SOLDULUI FINAL ..... 9
10. ASPECTE PRIVIND LEGALITATEA ȘI REGULARITATEA ..... 9

## 1. **PRINCIPII GENERALE**

Prezentele orientări se aplică încheierii programelor din cadrul Fondului de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD), în conformitate cu Regulamentul privind FEAD pentru perioada de programare 2014-2020 ([2]).

Încheierea programelor înglobează decontarea financiară a angajamentelor bugetare restante ale UE prin plata oricărui sold final către statul membru ([3]) în ceea ce privește un program și/sau dezangajarea sau recuperarea sumelor plătite necuvenit de către Comisie statului membru. Încheierea programelor nu aduce atingere competenței Comisiei de a impune corecții financiare.

## 2. **POSIBILITATEA ÎNCHEIERII ANTICIPATE**

Statele membre pot solicita încheierea anticipată a unui program dacă au finalizat toate activitățile legate de punerea în aplicare a acestuia. În acest scop, pentru ultimul an contabil al programului trebuie să se aleagă un an contabil anterior celui care începe la 1 iulie 2023 și se încheie la 30 iunie 2024. Dacă o astfel de cerere este acceptată de către Comisie, statul membru trebuie să prezinte documentele de încheiere prevăzute la articolul 52 din Regulamentul privind FEAD (denumite în continuare „documentele de încheiere") până la data de 15 februarie a anului următor anului contabil ales. Încheierea anticipată trebuie să respecte toate normele stabilite pentru încheiere.

Pentru programele de asistență alimentară și/sau asistența materială de bază (adică programele operaționale de tipul I), studiul structurat final trebuie realizat în 2022. Cu toate acestea, dacă statul membru a pus în aplicare toate acțiunile programului înainte de 2022, nu este necesar să realizeze studiul structurat în 2022. În acest caz, Comisia recomandă realizarea studiului în ultimul an în care se acordă asistența alimentară și/sau asistența materială de bază.

## 3. **TERMENUL DE MODIFICARE A PROGRAMELOR**

Pentru a se asigura punerea în aplicare corespunzătoare a programelor și pregătirea la timp a încheierii lor, statele membre trebuie să prezinte cereri de modificare a programelor ([4]), inclusiv de modificare a planului de finanțare, nu mai târziu de septembrie 2023. Acest lucru va permite adoptarea deciziilor înainte de data finală de eligibilitate, 31 decembrie 2023. Singura excepție o constituie prezentarea unui plan financiar revizuit care să reflecte, pentru exercițiul financiar 2020, o sumă redusă a finanțării în urma aplicării regulii privind dezangajarea automată stabilite la articolul 59 alineatul (1) din Regulamentul privind FEAD. În acest caz, cererea de modificare a programului trebuie transmisă Comisiei până la 30 iunie 2024 ([5]).

Statele membre trebuie să notifice Comisiei orice decizie de modificare a elementelor menționate la articolul 9 alineatul (4) primul paragraf din Regulamentul privind FEAD ([6]) înainte de data finală de eligibilitate, și anume 31 decembrie 2023.

## 4. **GESTIUNEA FINANCIARĂ**

### 4.1. **Dezangajarea**

Regula privind dezangajarea automată stabilită la articolul 59 alineatul (1) din Regulamentul privind FEAD se aplică tuturor angajamentelor bugetare, inclusiv celor aferente ultimului an al perioadei de programare (2020).

([2]) Regulamentul (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 privind Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (JO L 72, 12.3.2014, p. 1).

([3]) În conformitate cu articolul 138 alineatul (1) din Acordul privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, JO C 384I, 12.11.2019, p. 1-177, în ceea ce privește punerea în aplicare a programelor și activităților Uniunii angajate în temeiul CFM 2014-2020 sau al perspectivelor financiare anterioare, dreptul aplicabil al Uniunii, inclusiv normele privind corecțiile financiare și verificarea conturilor, continuă să se aplice Regatului Unit după 31 decembrie 2020 până la încheierea respectivelor programe și activități ale Uniunii, cu excepția cazului în care Comitetul mixt a adoptat măsuri tehnice în conformitate cu articolul 138 alineatul (5) din Acordul de retragere. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că dispozițiile prezentelor orientări referitoare la resursele REACT-EU nu se aplică Regatului Unit, în temeiul articolului 154 al cincilea paragraf din RDC, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2020/2221 din 23 decembrie 2020.

([4]) Articolul 9 din Regulamentul privind FEAD.

([5]) Articolul 61 alineatul (4) din Regulamentul privind FEAD.

([6]) Astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2020/559 din 23 aprilie 2020.

Angajamentele care încă sunt deschise până cel târziu la 15 februarie 2026 sau, în cazul în care Comisia prelungește termenul ([7]), până la 1 martie 2026 vor fi dezangajate dacă vreunul dintre documentele de încheiere nu a fost transmis Comisiei până atunci.

În temeiul articolului 6a alineatul (1) din Regulamentul privind FEAD ([8]), ultimul an al perioadei de programare pentru programele FEAD pentru care statele membre pot aloca resurse suplimentare REACT-EU este 2021 sau, după caz, 2022. În conformitate cu articolul 6a alineatul (3) din același regulament, angajamentele neutilizate legate de resursele suplimentare vor fi dezangajate în cursul încheierii.

### 4.2. **Verificarea conturilor aferente prefinanțării**

Comisia va verifica și va închide conturile aferente prefinanțării plătite statelor membre cel târziu la încheierea programului ([9]). Acest lucru este valabil și pentru prefinanțările suplimentare plătite din resursele REACT-EU ([10]).

Sumele plătite cu titlu de prefinanțare trebuie justificate prin cheltuielile eligibile declarate cel târziu la încheierea programului. Cu toate acestea, verificarea conturilor aferente prefinanțării poate începe de îndată ce programul a primit contribuția maximă a FEAD stabilită în decizia Comisiei de aprobare a programului. În acest caz, Comisia va utiliza cheltuielile eligibile incluse în cererea de plată pentru a verifica și a închide conturile aferente prefinanțării. Verificarea conturilor va fi finalizată numai după acceptarea acestora.

### 4.3. **Calcularea soldului final**

Pentru ultimul an contabil, la fel ca pentru fiecare an contabil, Comisia va rambursa 90 % din suma solicitată de un stat membru printr-o cerere de plată intermediară, prin aplicarea ratei de cofinanțare la cheltuielile publice eligibile incluse în cererile de plată, cu condiția să existe angajamente disponibile în program. Impactul REACT-EU asupra ratei de cofinanțare va fi luat în considerare în momentul efectuării calculelor pentru încheiere.

Comisia va stabili suma exigibilă din partea fondului pentru ultimul an contabil astfel cum se prevede la articolul 50 din Regulamentul privind FEAD. În conformitate cu articolul 50 alineatul (6) din Regulamentul privind FEAD, Comisia calculează suma exigibilă din partea fondului pentru anul contabil pe baza conturilor acceptate, luând în considerare atât sumele din conturi, cât și plățile totale efectuate de Comisie în cursul anului contabil.

După ce a calculat suma imputabilă fondului, Comisia va verifica și va închide conturile aferente soldului prefinanțării rămas.

În conformitate cu articolul 40 alineatul (2) din Regulamentul privind FEAD, suma soldului final plătit din fond nu trebuie să depășească suma maximă posibilă a contribuției acordate din fond, astfel cum se prevede în decizia Comisiei de aprobare a programului operațional.

Suma aferentă care trebuie plătită/recuperată, calculată în conformitate cu normele explicate mai sus, va constitui soldul final al programului.

### 4.4. **Suprarezervarea**

Suprarezervarea este practica statelor membre de a declara Comisiei cheltuieli eligibile care depășesc contribuția maximă a fondului stabilită în decizia Comisiei de aprobare a programului.

Deoarece cererile de plată sunt cumulative numai într-un anumit an contabil, dacă un program atinge contribuția maximă a fondului prevăzută în decizia Comisiei de aprobare a acestuia înainte de ultimul an contabil, cheltuielile declarate Comisiei care depășesc această contribuție maximă din fond nu vor fi reportate în următorul an contabil.

Prin urmare, autoritățile de certificare pot decide ca sumele introduse în sistemul lor contabil într-un an contabil să fie declarate Comisiei într-un an contabil ulterior sau chiar în ultimul an contabil.

([7]) Articolul 59 alineatul (2) din Regulamentul privind FEAD, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2024/795 din 29 februarie 2024.
([8]) Astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2021/177 din 10 februarie 2021.
([9]) Articolul 44 alineatul (4) din Regulamentul privind FEAD.
([10]) Articolul 6a alineatul (4) din Regulamentul privind FEAD, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2021/177 din 10 februarie 2021.

Ținând cont de cele de mai sus și în cazul în care statele membre doresc să dispună de cheltuielile suprarezervate în ultimul an contabil, ele pot să nu declare Comisiei cheltuielile suprarezervate în orice an contabil anterior ultimului an contabil și să utilizeze aceste cheltuieli pentru a răspunde nevoilor programului. Statele membre pot lua în considerare declararea cheltuielilor suprarezervate numai în ultimul an contabil, cu excepția cazului în care trebuie să le declare într-un an contabil anterior pentru a înlocui sumele afectate de nereguli detectate (în limita contribuției fondului).

Dacă cheltuielile suprarezervate nu sunt necesare înainte de ultimul an contabil, statele membre trebuie să le declare Comisiei numai în ultimul an contabil, această regulă aplicându-se inclusiv cheltuielilor efectuate și plătite în cursul exercițiilor contabile anterioare ([11]). Cheltuielile suprarezervate declarate Comisiei în ultimul an contabil vor fi luate în considerare la încheiere și după încheiere pentru a înlocui sumele afectate de nereguli (declarate în orice an contabil, inclusiv în ultimul an contabil) care vor fi detectate ulterior. Fără a aduce atingere articolului 56 alineatul (7) din Regulamentul privind FEAD, statele membre pot înlocui sumele afectate de nereguli detectate după depunerea conturilor din ultimul an contabil/după încheiere, utilizând cheltuieli suprarezervate.

## 5. **RAPORTAREA CU PRIVIRE LA PUNEREA ÎN APLICARE LA ÎNCHEIERE**

În temeiul articolului 2 din Regulamentul delegat (UE) nr. 1255/2014 al Comisiei ([12]), raportul final de punere în aplicare emis la încheiere trebuie să includă următoarele elemente:

— informații privind punerea în aplicare a programului, cu raportarea la indicatorii comuni utilizați pentru operațiunile parțial sau complet finalizate;

— informații și o evaluare referitoare la acțiunile care țin cont de principiile enunțate la articolul 5 alineatul (6), la articolul 5 alineatul (11) și, după caz, la articolul 5 alineatul (13) din Regulamentul privind FEAD.

Regulamentul (UE) 2024/795 ([13]) (Regulamentul de instituire a platformei „Tehnologii strategice pentru Europa" – „Regulamentul STEP"), care a modificat Regulamentul FEAD pentru a oferi mai multă flexibilitate în ceea ce privește încheierea programelor sprijinite de FEAD, prelungește perioada de eligibilitate a costurilor rambursate în temeiul articolului 26 alineatul (2) literele (b)-(e) din Regulamentul FEAD – costurile corespunzătoare sunt eligibile cu condiția ca acțiunile corespunzătoare care constituie baza de plată (și anume, distribuirea de alimente/asistență materială de bază sau furnizarea de măsuri auxiliare) să aibă loc până la depunerea cererii finale pentru o plată intermediară pentru ultimul an contabil (și anume, cel târziu până la 31 iulie 2025). Prin urmare, datele din raportul final de punere în aplicare trebuie să se refere la ceea ce a fost distribuit prin operațiuni sprijinite în cadrul programului până la data depunerii cererii finale de plată intermediară pentru ultimul an contabil. Orice alimente sau produse pentru asistența materială de bază achiziționate, dar nedistribuite înainte de depunerea cererii finale de plată intermediară pentru ultimul an contabil nu trebuie să fie incluse în raportul final de punere în aplicare.

În plus, statele membre în care sunt puse în aplicare programe operaționale pentru incluziunea socială a celor mai defavorizate persoane (program operațional de tipul II) trebuie să furnizeze:

— date privind indicatorii specifici programului și valorile-țintă cuantificate;

— informații privind modificările indicatorilor de rezultat;

— informații privind progresele înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivelor specifice ale programului și o evaluare a respectivelor progrese.

([11]) Statele membre pot solicita încheierea anticipată dacă au finalizat toate activitățile legate de punerea în aplicare a programului. În astfel de cazuri, pentru ultimul an contabil al programului se va alege un an contabil anterior (înainte de cel care începe la 1 iulie 2023 și se încheie la 30 iunie 2024).

([12]) Regulamentul delegat (UE) nr. 1255/2014 al Comisiei din 17 iulie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane, prin stabilirea conținutului rapoartelor anuale și finale de punere în aplicare, inclusiv a listei indicatorilor comuni (JO L 337, 25.11.2014, p. 46).

([13]) Regulamentul (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 februarie 2024 de instituire a platformei Tehnologii strategice pentru Europa (STEP) și de modificare a Directivei 2003/87/CE și a Regulamentelor (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056, (UE) 2021/1057, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) 2021/1060, (UE) 2021/523, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697 și (UE) 2021/241 (JO L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

## 6. **NEREGULI**

Conturile pentru orice an contabil, inclusiv ultimul an, trebuie să includă:

— sumele retrase și recuperate pe parcursul anului contabil;

— sumele de recuperat la sfârșitul anului contabil și

— sumele nerecuperabile ([14]).

Formatul pentru raportarea retragerilor și a recuperărilor, a sumelor care urmează să fie recuperate și a sumelor nerecuperabile este prevăzut în modelul din anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/341 al Comisiei ([15]) (apendicele 2, 3 și, respectiv, 4).

Statele membre trebuie să indice împărțirea sumelor retrase și recuperate pe parcursul anului contabil și a sumelor în curs de recuperare la sfârșitul anului contabil pe anii contabili ai declarației de cheltuieli corespunzătoare.

### 6.1. **Tratamentul neregulilor în ultimul an contabil**

Având în vedere că, după transmiterea cererii finale de plată intermediară, care trebuie prezentată până la 31 iulie 2025, nu se mai poate prezenta Comisiei nicio cerere de plată ulterioară, deducerile necesare (în pofida faptului că se pot referi la cheltuieli declarate în ani contabil anteriori) trebuie efectuate în conturile pentru ultimul an contabil și raportate în apendicele 5 al modelului de conturi.

În temeiul articolului 49 alineatul (2) din Regulamentul privind FEAD, un stat membru poate decide să excludă cheltuielile din conturile ultimului an contabil pe baza unei evaluări continue a naturii legale și regulamentare a respectivelor cheltuieli. Dacă se dovedește ulterior că respectivele cheltuieli sunt legale și regulamentare, ele nu pot fi declarate din nou deoarece nu vor exista cereri ulterioare de plată intermediară în care să fie incluse.

### 6.2. **Sume care urmează să fie recuperate și sume nerecuperabile**

În conturile ultimului an contabil, statele membre pot raporta sumele care urmează să fie recuperate și sumele nerecuperabile aferente cheltuielilor declarate nu numai în cursul anilor contabili anteriori, ci și în ultimul an contabil ([16]). De asemenea, acestea pot raporta în conturile ultimului an contabil sumele care au devenit sume ce urmează să fie recuperate sau sume nerecuperabile după încheierea ultimului an contabil, dar înainte de depunerea documentelor de încheiere ([17]).

Comisia va exclude din calculul soldului final sumele raportate ca sume care urmează să fie recuperate și nerecuperabile ([18]).

Comisia va decide dacă să ramburseze sumele raportate de la bugetul UE, pe baza rezultatului procesului de recuperare și/sau al evaluării Comisiei în ceea ce privește sumele nerecuperabile efectuate în conformitate cu procedura stabilită în Regulamentul delegat (UE) 2016/1986 al Comisiei ([19]). Sumele raportate în apendicele 3 și 4 ale conturilor și aferente cheltuielilor declarate în ultimul an contabil trebuie să fie incluse în coloana A din apendicele 1 al conturilor pentru a permite o eventuală rambursare viitoare de la bugetul UE, până la soluționarea procedurilor sau evaluărilor aferente.

Statul membru trebuie să informeze Comisia cât mai curând posibil cu privire la rezultatul procesului de recuperare în curs.

([14]) Articolul 49 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul privind FEAD.

([15]) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/341 al Comisiei din 20 februarie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește modelele pentru transmiterea anumitor informații către Comisie (JO L 60, 4.3.2015, p. 1).

([16]) Pentru a permite statelor membre să utilizeze posibilitatea de a declara sumele care urmează să fie recuperate ca nerecuperabile la încheiere sau după încheiere pentru sumele care urmează să fie recuperate aferente ultimului an contabil al perioadei de programare.

([17]) Pachetul de asigurare pentru ultimul an contabil.

([18]) Acest lucru va avea ca rezultat o sumă mai mică de plată sau care trebuie verificată și închisă în cazurile unui sold final pozitiv sau o sumă mai mare de recuperat în cazurile în care soldul final reprezintă o recuperare.

([19]) Regulamentul delegat (UE) 2016/1986 al Comisiei din 30 iunie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la condițiile și la procedurile menite să stabilească dacă sumele care nu pot fi recuperate sunt rambursate de către statele membre în ceea ce privește Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (JO L 306, 15.11.2016, p. 1).

Dacă un stat membru concluzionează că sumele nerecuperabile trebuie să fie imputate bugetului UE, acesta trebuie să transmită Comisiei o cerere pentru a confirma o astfel de concluzie utilizând formularul din anexa la Regulamentul delegat (UE) 2016/1986 al Comisiei ([20]). Comisia va stabili dacă sumele nerecuperabile trebuie să fie imputate bugetului UE în conformitate cu normele prevăzute la articolul 3 din regulamentul delegat. Acest lucru se referă la sumele nerecuperabile incluse în apendicele 4 („sume nerecuperabile") al conturilor programului prevăzute în anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/341 al Comisiei, precum și la sumele incluse în apendicele 3 („sume care urmează să fie recuperate") din aceeași anexă ca sume care urmează să fie recuperate și care pot deveni nerecuperabile după prezentarea conturilor pentru ultimul an contabil.

### 6.3. **Riscul apariției unor nereguli care să conducă la efectuarea unor controale suplimentare de către autoritățile programului cu privire la cheltuielile deja declarate Comisiei**

Dacă se identifică un risc de nereguli care conduce la controale suplimentare efectuate de către autoritățile programului cu privire la cheltuielile deja declarate Comisiei, autoritățile naționale trebuie să respecte următoarele termene:

— pentru cheltuielile deduse din conturile oricărui an contabil anterior ultimului an contabil în temeiul articolului 49 alineatul (2) din Regulamentul privind FEAD, controalele suplimentare trebuie finalizate în timp util pentru a permite declararea cheltuielilor cel târziu în cererea finală pentru o plată intermediară, pentru care termenul de depunere este 31 iulie 2025;

— în cazul apariției unui risc de nereguli care să conducă la controale suplimentare cu privire la cheltuielile declarate în ultimul an contabil, decizia cu privire la legalitatea și regularitatea cheltuielilor și, prin urmare, decizia de a păstra sau de a deduce aceste cheltuieli din conturile ultimului an contabil trebuie luată în momentul depunerii conturilor, pentru care termenul este cel mai târziu 15 februarie 2026 sau, dacă este prelungit de către Comisie, 1 martie 2026.

## 7. **DEPUNEREA DOCUMENTELOR DE ÎNCHEIERE**

### 7.1. **Termenul de depunere a documentelor de încheiere**

Statele membre trebuie să depună documentele de încheiere până cel târziu la 15 februarie 2026 ([21]). Comisia poate prelungi acest termen până la 1 martie 2026, în urma unei cereri din partea statului membru în cauză, formulate în temeiul articolului 63 alineatul (7) din Regulamentul financiar ([22]).

Comisia va dezangaja automat partea din angajamente care este încă deschisă în cazul în care vreunul dintre documentele de încheiere nu a fost transmis până la termenul de 15 februarie 2026 (sau 1 martie 2026 în cazul în care termenul este prelungit) ([23]). În astfel de cazuri, încheierea programului se va realiza pe baza informațiilor disponibile.

Lipsa transmiterii oricăruia dintre documentele de încheiere poate indica o deficiență gravă în sistemul de gestionare și control al programului, ceea ce pune în pericol contribuția UE deja plătită programului. În astfel de cazuri, Comisia poate decide să impună o corecție financiară.

### 7.2. **Modificarea documentelor de încheiere după termenul de depunere a acestora**

Statele membre nu pot modifica niciunul dintre documentele de încheiere după expirarea termenului de depunere a acestora, cu excepția cazului în care Comisia solicită o modificare sau în caz de erori materiale.

([20]) Regulamentul delegat (UE) 2016/1986 al Comisiei din 30 iunie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la condițiile și la procedurile menite să stabilească dacă sumele care nu pot fi recuperate sunt rambursate de către statele membre în ceea ce privește Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (JO L 306, 15.11.2016, p. 1).

([21]) În conformitate cu articolul 52 alineatul (1) coroborat cu articolul 48 din Regulamentul privind FEAD, modificat prin Regulamentul (UE) 2024/795, și cu articolul 63 alineatul (5) din Regulamentul financiar.

([22]) Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1).

([23]) Articolul 59 alineatul (2) din Regulamentul privind FEAD.

### 7.3. **Disponibilitatea documentelor**

În conformitate cu articolul 51 alineatul (1) din Regulamentul privind FEAD, perioada de reținere pentru documente poate fi întreruptă fie în cazul unor proceduri judiciare, fie în urma unei cereri motivate temeinic din partea Comisiei.

## 8. **CONȚINUTUL DOCUMENTELOR DE ÎNCHEIERE**

### 8.1. **Raportul final de punere în aplicare**

În conformitate cu articolul 13 alineatul (6) din Regulamentul privind FEAD, raportul final de punere în aplicare trebuie să conțină toate informațiile solicitate în temeiul articolului 2 din Regulamentul delegat (UE) nr. 1255/2014 al Comisiei ([24]).

Informațiile incluse în raportul privind execuția financiară trebuie să fie în concordanță cu raportul final de control, cu declarația de încheiere și cu situația finală a cheltuielilor.

În conformitate cu articolul 13 alineatul (5) din Regulamentul privind FEAD, Comisia examinează raportul final de punere în aplicare și transmite statului membru observațiile sale în termen de cinci luni de la primirea raportului final. În cazul în care Comisia nu prezintă observații în acest termen, se consideră că raportul este acceptat.

Statele membre vor avea la dispoziție două luni pentru a răspunde observațiilor Comisiei cu privire la raportul final de punere în aplicare. Comisia poate prelungi acest termen cu încă două luni, la cererea statului membru. Raportul final de punere în aplicare se acceptă în cazul în care Comisia nu are observații sau în cazul în care toate observațiile Comisiei sunt abordate în mod adecvat.

### 8.2. **Conturi**

La fel ca pentru orice alt an, conturile pentru ultimul an contabil trebuie să includă informațiile enumerate la articolul 49 alineatul (1) din Regulamentul privind FEAD. Structura conturilor este prevăzută în anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/341 al Comisiei ([25]).

Examinarea și acceptarea conturilor ultimului an contabil urmează aceleași reguli ca cele pentru examinarea și acceptarea conturilor oricărui alt an contabil.

Comisia va urma procedurile relevante pentru examinarea și acceptarea conturilor ultimului an contabil și va informa statul membru cel târziu la 31 mai 2026 dacă acceptă conturile ca fiind complete, exacte și corecte ([26]).

### 8.3. **Declarația de gestiune și rezumatul anual**

La fel ca în cazul tuturor anilor contabili, structura declarației de gestiune pentru ultimul an contabil este prevăzută în anexa I la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1386 al Comisiei ([27]).

### 8.4. **Opinia de audit și raportul de control**

La fel ca în cazul tuturor anilor contabili, structura opiniei de audit pentru ultimul an contabil este prevăzută în anexa III la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1386 al Comisiei.

La fel ca în cazul tuturor anilor contabili, structura raportului de control pentru ultimul an contabil este prevăzută în anexa IV la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1386 al Comisiei.

([24]) Regulamentul delegat (UE) nr. 1255/2014 al Comisiei din 17 iulie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane, prin stabilirea conținutului rapoartelor anuale și finale de punere în aplicare, inclusiv a listei indicatorilor comuni (JO L 337, 25.11.2014, p. 34).

([25]) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/341 al Comisiei din 20 februarie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește modelele pentru transmiterea anumitor informații către Comisie (JO L 60, 4.3.2015, p. 1).

([26]) Articolul 50 din Regulamentul privind FEAD.

([27]) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1386 al Comisiei din 12 august 2015 de stabilire a normelor detaliate de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește modelele pentru declarația de gestiune, strategia de audit, opinia de audit și raportul anual de control (JO L 214, 13.8.2015, p. 9).

Raportul de control pentru ultimul an contabil trebuie să includă, de asemenea:

— informații privind constatările deschise rezultate din auditurile efectuate de Comisie sau de Curtea de Conturi Europeană, care trebuie furnizate în secțiunea 8 din raportul de control („Alte informații”);

— asigurarea fiabilității datelor referitoare la indicatori.

În raportul de control pentru ultimul an contabil, autoritățile naționale de audit trebuie să concluzioneze că datele referitoare la indicatori sunt fiabile. De asemenea, acestea trebuie să furnizeze o evaluare finală cu privire la cerința esențială nr. 6: „Un sistem fiabil de colectare, înregistrare și stocare a datelor în vederea monitorizării, a evaluării, a gestiunii financiare, a verificării și a auditului”, prevăzută în tabelul 1 din anexa II la Regulamentul delegat (UE) nr. 532/2014 al Comisiei ([28]). Această evaluare finală trebuie să includă, în special, o confirmare a faptului că datele agregate raportate Comisiei sunt corecte.

## 9. **PLATA SOLDULUI FINAL**

Comisia plătește soldul final cel târziu la trei luni de la data aprobării conturilor ultimului an contabil sau la o lună de la data acceptării raportului final de punere în aplicare, oricare dintre aceste date survine mai târziu ([29]).

Acest lucru nu aduce atingere competenței Comisiei de a întrerupe termenul de plată a soldului final sau de a suspenda o astfel de plată.

## 10. **ASPECTE PRIVIND LEGALITATEA ȘI REGULARITATEA**

Comisia poate invoca aspecte legate de legalitatea și regularitatea tranzacțiilor subiacente privind cheltuielile din conturile acceptate după plata soldului final și încheierea programului.

Încheierea programului nu aduce atingere competenței Comisiei de a impune corecții financiare în temeiul articolelor 55 și 56 din Regulamentul privind FEAD.

([28]) Regulamentul delegat (UE) nr. 532/2014 al Comisiei din 13 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (JO L 148, 20.5.2014, p. 54).

([29]) Articolul 52 alineatul (2) din Regulamentul privind FEAD.